

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy we Włocławku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Orlik-Seligowska

Protokolant: sekretarz Katarzyna Rydzik

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2016 r. we Włocławku

na rozprawie sprawy

z wniosku B. D.

z udziałem M. D.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. dokonać podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni B. D. i uczestnika M. D., w skład którego wchodzi:

zabudowana nieruchomość położona w miejscowości K., przy ul. (...), stanowiąca działkę oznaczoną geodezyjnie nr (...) o powierzchni 00.07.27 ha, dla której w Sądzie Rejonowym we Włocławku VI Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta Nr (...) o wartości 184.200 zł (sto osiemdziesiąt cztery tysiące dwieście złotych)

w ten sposób, że:

przysiąc wnioskodawczyni B. D. na jej wyłączną własność ww. zabudowaną nieruchomość o wartości 184.200 zł;

II. zasądzić od wnioskodawczyni B. D. na rzecz uczestnika M. D. kwotę 92.100 zł (dziewięćdziesiąt dwa tysiące sto złotych) tytułem spłaty płatną w dwóch ratach:

a) pierwszą w kwocie 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) w terminie 2 (dwóch) miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności;

b) drugą w kwocie 42.100 zł (czterdzieści dwa tysiące sto złotych) w terminie 6 (sześciu) miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności;

III. przysiąc od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego we Włocławku) na rzecz kuratora nieznanego z miejsca pobytu uczestnika – radcy prawnego K. P. prowadzącego Kancelarię Radcy Prawnego we W. kwotę 4428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych), w tym kwotę 828 zł (osiemset dwadzieścia osiem złotych) podatku VAT, tytułem wynagrodzenia, przy czym powyższą kwotę polecić wypłacić z zaliczki sądowej zapisanej pod poz. 243-31-01- (...);

IV. zasądzić od uczestnika M. D. na rzecz wnioskodawczyni B. D. kwotę 4428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

V. obciążyć Skarb Państwa pozostałymi nieuiszczonymi wydatkami;

VI. orzec, iż pozostałe koszty postępowania strony ponoszą zgodnie ze swym udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni B. D. wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego zgromadzonego podczas małżeństwa z M. D., w skład którego wchodzi zabudowana nieruchomość położona w miejscowości K., przy ul. (...), stanowiąca działkę oznaczoną geodezyjnie nr (...) o powierzchni 00.07.27 ha, dla której w Sądzie Rejonowym we Włocławku VI Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta Nr (...). Wnioskodawczyni wskazała, że nie rości praw do innych ruchomych składników majątku wspólnego, które znalazły się w posiadaniu uczestnika, strony w tym zakresie dokonały umownego podziału i wnioskodawczyni w związku z tym nie zgłaszała żadnych roszczeń. Wskazała, że pracuje w Niemczech i posiada środki na szybką spłatę uczestnika.

Uczestnik M. D. – nieznanym z miejsca pobytu, w toku postępowania był reprezentowany przez kuratora w osobie fachowego pełnomocnika procesowego.

Sąd ustalił, co następuje:

B. D., zd. P. i M. D. zawarli związek małżeński w dniu 20 lutego 1988 r. Związek ten został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 18 kwietnia 2006 r., sygn. akt VC 1253/05, który uprawomocnił się dnia 10 maja 2006 r. Z tego związku urodziły się trzy córki. W czasie trwania małżeństwa małżonkowie D. nie zawierali żadnych umów majątkowych. Ich udziały w majątku wspólnym są równe.

(dowód: okoliczności bezsporne, a nadto odpis wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku – k. 12, akta Sądu Okręgowego we Włocławku sygn. sygn. akt VC 1253/05)

W skład majątku wspólnego byłych małżonków D. wchodzi jedynie zabudowana nieruchomość położona w miejscowości K., przy ul. (...), stanowiąca działkę oznaczoną geodezyjnie nr (...) o powierzchni 00.07.27 ha, dla której w Sądzie Rejonowym we Włocławku VI Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta Nr (...) o wartości 184.200 zł. Nie jest obciążona hipotecznie. Została ona zakupiona przez małżonków D. w czasie trwania małżeństwa – w 2002 r. ze wspólnych środków finansowych zgromadzonych w czasie trwania małżeństwa. Dom znajdujący się na nieruchomości był wówczas w stanie częściowo surowym zamkniętym. Na dzień 10 maja 2006r. nieruchomość była zabudowana murem budynkiem mieszkalnym o powierzchni użytkowej 110,89 m², z nieotynkowaną elewacją, stolarką okienną drewnianą, z podłogami betonowymi, wykończonymi gumolitem i panelami, ściany wewnątrz budynku były tynkowane, malowane, dach był płaski, kryty papą, ceramika sanitarna była wówczas wyeksploatowana, działka była niezagospodarowana, ogrodzona siatką, brama i furtka o konstrukcji stalowej. Aktualnie stan tej nieruchomości uległ poprawie z uwagi na sukcesywne dokonywanie remontów pomieszczeń przez wnioskodawczynię, co miało miejsce już po 10.05.2006 r.

(dowód: okoliczności bezsporne, a nadto pisemna opinia biegłej sądowej M. K. – k. 113-127, dokumenty w aktach księgi wieczystej WL1W/00045875/6, wypis z rejestru gruntów – k. 3, wypis z kartoteki budynków – k. 4, wyrys z mapy ewidencyjnej – k. 5, odpis księgi wieczystej – k. 10-11, zeznania wnioskodawczyni – k. 143-145v)

B. D. obecnie mieszka i pracuje w Niemczech jako pomoc w kuchni w restauracji. Dom w K. nie jest zamieszkały, spotyka się tam z dziećmi przy okazji przyjazdu do Polski, przy czym opiekuje się nim jej najstarsza córka W. D., która jest zainteresowana przejęciem tej nieruchomości na własność. Miesięczny stały dochód wnioskodawczyni to ok. 800 euro, które przeznacza na utrzymanie. Pomaga jednej z córek, która jeszcze studiuje. Zamieszkuje u przyjaciela i to on ponosi opłaty. Co miesiąc jest w stanie odłożyć kwotę 400 euro. Jej córka W. D. jest inżynierem budownictwa, pracuje przy budowach autostrad, osiąga stały miesięczny dochód w wysokości 5000 zł netto. Posiada 50.000 zł oszczędności i deklaruje chęć pomocy matce B. D. w uzyskaniu pieniędzy na spłatę uczestnika, na którą mogłaby przeznaczyć własne oszczędności i resztę potrzebnej kwoty uzyskać z kredytu bankowego, na którego spłatę co miesiąc

mogłaby przeznaczać kwotę ok. 2500 zł. Aktualnie jest panną, nie ma nikogo na utrzymaniu. Posiada tylko jeden kredyt - studencki, którego termin całkowitej spłaty przypada na koniec 2017 r. Rata wynosi 300 zł miesięcznie.

(dowód: zeznania wnioskodawczyni – k. 143-145v, zeznania świadka W. D. – k. 145v-146)

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd oparł się zeznaniach wnioskodawczyni, dowodach z dokumentów, zeznaniach świadka W. D., opinii biegłego sądowego M. K., której fachowości strony w żadnym zakresie nie kwestionowały i zgłaszały żadnych zastrzeżeń. Wszystkie te dowody uznano za wiarygodne, a opinię biegłego sądowego jako fachową i spójną za miarodajną dla ustalenia wartości rynkowej przedmiotowej nieruchomości.

W postępowaniu o podział majątku wspólnego Sąd zobowiązany jest ustalić skład tego majątku. Zgodnie z treścią art. 567 § 3 kpc do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Przy czym na mocy art. 688 kpc do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3 kpc. Nie było przedmiotem sporu, że uczestników łączył w tym czasie ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej, gdyż nie zawierali umowy majątkowej wyłączającej tę wspólności (art. 47 § 1 kro). O tym, co stanowi dorobek małżonków rozstrzygają przepisy art. 32-34 kro w brzmieniu obowiązującym w dacie nabycia prawa, takie bowiem przepisy mają zastosowanie do oceny skutków czynności zobowiązujących lub rozporządzających małżonków zgodnie z przepisami intertemporalnymi (por. art. 5 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162 poz. 1691), która to ustawa zmieniła dotychczasowe przepisy k.r.o z dniem 20 stycznia 2005 r.). Analizując wskazane przepisy należy stwierdzić, że w orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że art. 32 § 1 kro uchylony 20 stycznia 2005 r. stwarzał domniemanie przynależności do majątku dorobkowego przedmiotów majątkowych nabytych w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. Przy czym należy podkreślić że domniemanie to może być obalone, zaś ciężar dowodu spoczywa na małżonku, który twierdzi, że dany przedmiot należy do majątku odrębnego (obecnie osobistego) – art. 6 kc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1998 r., I CKN 830/97, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2003 r., IV CKN 1721/00, niepubl; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2004 r., IV CK 513/03, niepubl.). W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się również, że do przyjęcia, że prawo do danego przedmiotu nabytego w czasie trwania wspólności ustawowej weszło do majątku odrębnego małżonka (strony umowy) nie wystarczy, że stroną umowy był tylko jeden małżonek (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1997 r., I CKU 130/97, PROK. i Pr. – wkł. (...)), co jest oczywiste, ani nawet to, że złożył on oświadczenie, że nabycia przedmiotu dokonuje do swojego majątku odrębnego, za środki z majątku odrębnego (por. postanowienie SN z dnia 18 stycznia 2008 r., V CSK 355/07, LEX 371389; wyrok SN z dnia 9 stycznia 2001 r., II CKN 1194/00, LEX 52375). Konieczne jest bowiem jeszcze wykazanie, że nabycie faktycznie nastąpiło do majątku odrębnego, przy czym tylko z reguły bez znaczenia pozostaje to, czy środki przeznaczone na nabycie własności pochodziły z majątku wspólnego, czy też z majątku odrębnego (obecnie osobistego). Ma to zasadnicze znaczenie wówczas, gdy nabycie nastąpiło w drodze tzw. surogacji (art. 33 pkt 10 kro). Mając na uwadze datę powstania prawa należało zastosować przepisy art. 32-34 kro obowiązujące w dacie nabycia prawa, a zatem sprzed nowelizacji. W zasadzie dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności zarówno ze środków pochodzących z majątku wspólnego, jak i ze środków pochodzących z majątku odrębnego każdego z małżonków (art. 32 § 2 pkt 2). Wyjątek stanowi surogacja przewidziana w art. 33 pkt 3 kro. S. przewidziana w art. 33 pkt 3 polega na zaliczeniu do majątku odrębnego każdego z małżonków przedmiotów majątkowych nabytych w czasie trwania wspólności ustawowej w zamian za stanowiące jego majątek odrębny przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności albo nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę (surogacja bezpośrednia lub pośrednia).

Takich okoliczności strony nie wykazywały w toku niniejszego postępowania, a i Sąd z urzędu nie powziął wątpliwości co do ich istnienia. Niewątpliwie zatem – co zostało ustalone ponad wszelką wątpliwość jedynym składnikiem majątku wspólnego, co do którego nie dokonano podziału majątku była przedmiotowa nieruchomość gruntowa o wartości ustalonej w toku postępowania na kwotę 184.200 zł. Wartość rynkowa tejże nieruchomości według stanu na dzień

prawomocnego orzeczenia rozwodu a według cen aktualnych została przyjęta przez Sąd zgodnie z opinią biegłego sądowego M. K.. Opinia ta kompleksowo opisuje sposób obliczenia szacunkowej wartości rynkowej przedmiotowego prawa, wykonana została podejściem porównawczym z zastosowaniem metody korygowania ceny średniej. Do porównania przyjęto zbliżone nieruchomości, przy czym należy mieć na uwadze, że wartość rynkową nieruchomości stanowi jej najbardziej prawdopodobna cena, możliwa do uzyskania na rynku w dniu wyceny. Określona przez biegłą wartość nieruchomości nie budziła żadnych zastrzeżeń, została obliczona w sposób fachowy i rzetelny – co godne podkreślenia – bez nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię po dacie uprawomocnienia wyroku rozwodowego, których wycena w okolicznościach danej sprawy była bezprzedmiotowa, a według stanu, jaki dana nieruchomość przedstawiała na dzień 10.05.2006 r.

Nie można bowiem tracić z pola widzenia, że w postępowaniu działowym Sąd wyłącza z przedmiotu działu nakłady poczynione z majątku osobistego na wspólny, jeżeli zostały one dokonane po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej (in concreto data uprawomocnienia wyroku rozwodowego), jeżeli przyznaje dany składnik majątkowy (w tym przypadku nieruchomość) tej stronie, która na tę nieruchomość dokonała nakładów (tak A. S., Postępowanie o dział spadku). Przyjmuje się wówczas, że nakłady te nie zostały dokonane, co znajduje oparcie w przepisach o zaliczeniu darowizn na schedę spadkową. Kierując się w tej sytuacji powyższą zasadą Sąd nie wyceniał poczynionych przez wnioskodawczynię nakładów na nieruchomość dokonanych po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej i oparł się na wartości rynkowej nieruchomości wynikającej z opinii biegłego sądowego, a która to wartość ustalona została w oparciu o stan nieruchomości na dzień uprawomocnienia wyroku rozwodowego, a jedynie wg cen aktualnych (art. 684 kpc). Zatem wartość ta nie uwzględniała dokonanych na nieruchomość nakładów po dniu 10.05.2006 r., które ostatecznie przypadły osobie, która teoretycznie je czyniła i w takiej sytuacji nie było potrzeby ich rozliczania. Inaczej rzecz przedstawiałaby się, gdyby ta nieruchomość, na którą wnioskodawczyni jak twierdzi poczyniła nakłady przypadła w podziale uczestnikowi - wówczas miałby on obowiązek rozliczyć się z tych nakładów z wnioskodawczynią, ale i Sąd wówczas inaczej ustalałby wartość nieruchomości – wraz z poczynionymi nakładami, zatem z pewnością jej wartość wzrosłaby.

Sąd zgodnie ze stanowiskiem wnioskodawczyni przyznał przedmiotowe prawo własności na rzecz wnioskodawczyni, uznając że daje ona rękojmię szybkiej spłaty uczestnika, który od wielu lat nie zamieszkuje na przedmiotowej nieruchomości i nie jest zainteresowany uregulowaniem jej aktualnego stanu prawnego. W związku z tym Sąd zasądził od wnioskodawczyni B. D. na rzecz uczestnika M. D. kwotę 92.100 zł tytułem spłaty płatną w dwóch ratach: pierwszą w kwocie 50.000 zł w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności i drugą w kwocie 42.100 zł w terminie 6 (sześciu) miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności. Rozkładając zasądzoną spłatę na dwie raty Sąd miał na uwadze sytuację majątkową wnioskodawczyni i jej córki, która zadeklarowała chęć pomocy finansowej matce, a z której zeznań wynikało, że już na dziś ma zgromadzoną kwotę 50.000 zł (I rata). Sąd ustalił termin płatności tej raty na dwa miesiące od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia kierując się tym, że taką właśnie kwotę zgromadziła już córka wnioskodawczyni i aby dać jej czas na załatwienie formalności związanych np. z ewentualną likwidacją lokaty. Taki sam cel przyświecał ustaleniu terminu płatności drugiej raty, przy czym w tym przypadku ewentualne formalności wiązałyby się z koniecznością zawarcia umowy kredytowej. Zatem w krótkim czasie – 6 miesięcy od uprawomocnienia orzeczenia uczestnik otrzymać winien zatem całą spłatę.

O powyższym orzeczono w oparciu o przepis art. 567 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 618 kpc, art. 622 § 2 kpc, art. 688 kpc, art. 212 § 1 kc. Jeśli chodzi o rozłożenie spłaty na raty Sąd uznał, że taki sposób zasądzenia spłaty z jednej strony będzie zaspokajał interes ekonomiczny uczestnika, a z drugiej strony nie obciąży ponad miarę wnioskodawczyni. Dla porządku jedynie należy dodać, że Sąd nie zabezpieczał spłaty uczestnika ustanowieniem ewentualnej hipoteki przymusowej, gdyż uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy byłoby to niecelowe, zwłaszcza, że mogłoby to utrudnić uzyskanie kredytu np. hipotecznego.

Orzekając o kosztach postępowania Sąd przyznał od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego we Włocławku) na rzecz kuratora nieznanego z miejsca pobytu uczestnika – radcy prawnego K. P. prowadzącego Kancelarię Radcy Prawnego we W. kwotę 4428 zł, w tym kwotę 828 zł podatku VAT, tytułem wynagrodzenia. Zasądził od uczestnika M. D. na rzecz

wnioskodawczyni B. D. kwotę 4428 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania związanych z kosztem ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Obciążył Skarb Państwa pozostałymi nieuiszczonymi wydatkami (opinia biegłego) i orzekł, że pozostałe koszty postępowania strony ponoszą zgodnie ze swym udziałem w sprawie. O powyższym orzekł w oparciu o przepis § 6a pkt 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) w zw. z § 1 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, art. 113 ust. 1 a contrario w zw. z art. 113 ust. 4, art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, art. 520 § 1 kpc.